

РОЛЬ СУДОВОЇ БАЛІСТИКИ ПРИ ВИРШЕННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

Курсант 304 навчальної групи Аргат Р.М.

Науковий керівник: старший викладач кафедри криміналістики та судової медицини НАВС, кандидат юридичних наук Вакулик О.О.

В сучасній криміналістичній науці існує декілька думок про те, що вивчає судова балістика. Але всі вони погоджуються в одному: що одним з предметів вивчення є ручна вогнепальна зброя і сліди її дії. Очевидно, що дедалі більше злочинів вчиняються з застосуванням вогнепальної зброї. Це пов'язано перш за все тим, що де в чому ринок вогнепальної зброї став ліберальнішим, а також з'явилося більше можливостей для здобуття зброї незаконним шляхом. Тому важливо розвивати судову балістику, застосовувати нові технології в процесі судово-балістичної експертизи. Це приведе до швидкого і точного накопичення доказового і оперативного матеріалу і, звичайно, полегшить роботу слідчим та оперативним органам.

Як розділ криміналістичної науки судова балістика використовує спеціальні знання військової балістики для отримання доказової інформації, розробляє методи і технічні засоби для виявлення, фіксації та дослідження матеріальних слідів, які утворюються внаслідок використання вогнепальної зброї при вчиненні злочинів.

Об'єктами судово-балістичного дослідження є:

- а) ручна вогнепальна зброя та її частини;
- б) патрони до ручної вогнепальної зброї - як споряджені, так і їх компоненти, в тому числі вистріляні кулі, стріляні гільзи, дріб, картеч, пижі, прокладки, порох і т.д.;
- в) сліди-пошкодження при ураженні з ручної вогнепальної зброї;
- г) інші боєприпаси (гранати, міни), їх частини, сліди їх застосування;

д) вибухові пристрої, вибухові речовини і сліди їх застосування.

Деякі дослідники, такі, як Біленчук, Дубовий, Салтевський, Тимошенко, дещо розширили об'єкти дослідження і до вище перерахованих додали приладдя до зброї (шомпол, протирка, кобура чохол; тайники зберігання зброї (книги, бруски дерева з виїмками для зберігання зброї); пристрої та предмети, які не є зброєю, але схожі з нею (стартові пістолети, будівельно-монтажні пістолети, газові пістолети, пістолети- запальнички, іграшки, пневматична зброя та інші); матеріали та інструменти для виготовлення та спорядження боеприпасів; сліди-відображення на гільзах, кулях, дробинах прокладках та пижах. Так, можна визначити, що судова балістика - це розділ криміналістичної науки, який використовує спеціальні знання військової балістики та інших наук для діагностики та ідентифікації ручної вогнепальної зброї, вибухових пристроїв, боеприпасів, їх частин, тощо, що є основою для накопичення доказового матеріалу у справах про злочини, пов'язані з використанням, виготовленням, зберіганням вогнепальної зброї, вибухових пристроїв, вибухівки, та інших боеприпасів.

Судова балістика взаємопов'язана з іншими розділами криміналістики, зокрема, трасологією, теорією ідентифікації та встановлення групової належності за слідами на кулях та гільзах. Трасологічним дослідженням саморобних куль, дроби "катанки" та "січки" інколи можливо встановити, якими інструментами користувався злочинець, розшукати їх та ототожнити. Можна сміливо сказати, що основні положення трасології відображаються в судовій балістиці. Судова балістика також безпосередньо пов'язана з судовою медициною, судовою хімією та судовою біологією, прийоми і методи яких використовуються для дослідження зброї, боеприпасів та слідів пострілу. Так при наявності пошкоджень на тілі та одязі живих осіб і трупів проводиться комплексне судово-балістичне та судово-медичне дослідження. Фізичними та фізико-хімічними

методами визначають якісно-кількісний склад дробу, слідів металізації на пошкоджених снарядами об'єктах.

Балістичне дослідження дозволяє встановити факти, необхідні для належної кваліфікації злочину. За допомогою криміналістичних досліджень зброї, боеприпасів і слідів пострілу, вивчають сутність події, що відбулася, визначають місце, час і засіб його скоєння; встановлюють причинний зв'язок між діями і наслідками (кількість пострілів, їх черговість і т.д.). Знання судової балістики та практичне використання її даних дозволяє слідчому одержувати докази про використання вогнепальної зброї при вчиненні злочинів.